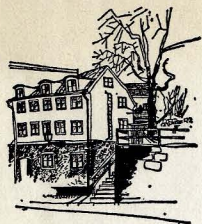


En modig Qvinnas  
händelserika lefnad



P. A. FOGELSTRÖM

PAF/ 5365

20.2 Carlström, A.



# EN MODIG QVINNAS

HÄNDELSERIKA LEFNAD.

Antecknad

af

Henne Sjelf.

---

[Carinström, A.]

---

STOCKHOLM,  
tryckt hos J. A. WALLDÉN,  
1844.

EN MODIG QVINTAS

RENDRETTEN I 1844

A. WILBERG

af

Revisor

---

---

STOCKHOLM,  
tryckt hos J. A. WALLBERG,  
1844.



---

Sitt öde ingen dödlig vet,  
Det är och blir en hemlighet.

LIDNER.

**P**å människans resa ifrån vaggan till grafven, huru många händelser ligga icke för henne förborgade, som hon måste genomgå?

Farorna sväfva redan omkring vaggan och knappast äro de första åren tillryggalagde, förr än bekymren infinna sig och snart, allt efter årens tilltagande, får hon erfara sanningen af dessa ord:

Födås, gråta, di och lindas,  
Ragla, krypa, lära gå.  
Agas och till lexan bindas,  
Växa, mogna tankar få,  
Älska, giftas och fullbordas,  
Dra's med sjuk och bräcklig kropp,  
Ändtlig dö och sedan jordas,  
Det är människans hela lopp.

Tidigt blef äfven jag bekant med lidandet och hvarigenom det, liksom anade mig, att min väg genom lifvet skulle blifva beströdd mera med tistel och törne, än blommor, och att mina dagar skulle mera förmörkas af vedervärdighetens oväder, än upplysas af medgångens sol.



Korsets Skola, hvaruti jag är uppfödd, är likväl mycket nyttig; ty där läres tålmodet, och sedan man där tillbringat en tid, då, men icke förr, blifver man i tillfälle kunna rätt värdera sällheten af lyckliga dagar och äfven inse nyttan af de mindre lyckliga; ty erfarenheten har öfvertygadt mig, att motgång är för människan nödvändig, emedan hon, den förutan, skulle endast genom en beständig medgång blifva så förmäten, att hon snart icke såg sin like. Vanligen sätter man mera värde på en soldat som bevistat krig, än på den, som icke gjort det. — Så äfven med människan; den, som icke druckit af sorgens bägare, kan ej eller känna hvad själen lider under bekymrens smärftulla stunder.

Ifrån min barndom har jag varit föremål för ödets ombytlig het, och mina lefnadshändelser hafva egt fullkomlig likhet med April-vädret.

Nu, då jag hunnit till min lefnadsafton, har jag kastat en blick på de framfarna dagar samt betragtat det förundransvärda sätt, på hvilket den Allsmäktiges hand fört mig genom så många både för själen och kroppen hårda samt tryckande faror.

Härvid har jag gjort mig sjelf denna fråga: Skall du öfverlemna åt glömskan allt hvad du genomgått, eller skall du förvara det åt kommande tider?



Jag tvekade besvara denna fråga; men flere aktningsvärde personer, för hvilka jag omtalte min villrådighet, sade mig: anteckna allt hvad ni genomgått och lägg det sedan för öppen dag med samma frimodighet, som ni gått edra öden till mötes, så att allmänheten får se hvad ni lidit och med hvilket tålmod, ihärdighet och rådighet ni genomgått händelserna. — Det är hedrande för er sjelf, såsom qvinna, och edert exempel bör vara uppmuntrande för edert kön.

Desto hellre efterkommer jag dessa råd, som naturen begåfvat mig med så lifligt minne, att jag alltifrån 3:ne års ålder noga ihågkommer de händelser mig träffadt.

Beslutet är således fattat, det måste verkställas och nu måste jag påminna mig det framfarna, för att framlägga det både för närvarande och kommande tider.

Nu tager jag bladet ifrån munnen och berättar, sanningen likmätigt:

År 1780 den 13 Februari föddes jag på Olofforss Bruk i Ångermanland.

Min fader, Erik Wickberg, var Byggmästare vid nämnde Bruk och i äktenskap förenad med Brita Christina Eriksdotter.

Utom mig voro 6 syskon: 2 söner och 4 döttrar.

Då jag var 3 år gammal, föreföll emellan min moder och mig följande samtal:

Jag: Huru mycket skola barnen växa för hvarje dag?

Min moder: De växa olika; men hvarföre frågar du mig det?

Jag: Jo! mamma, när jag blir stor vill jag resa bort ifrån mamma.

Min moder: Hvarföre vill du resa bort ifrån mig?

Jag: Ack! min goda mamma, jag vill bese verlden, emedan jag hört af äldre personer, att det skall vara så roligt.

Min moder: Om du kommer ut och får bese verlden, hvad vill det blifva af dig då?

Jag: Jag vill blifva en Brukspatronessa.

Min moder: Huru kan du vilja det, du som är en fattig flicka?

Jag: Det är sannt; men, om jag är beskedlig och arbetsam, så hjälper Gud mig nog ändå.

Min moder: Det förefaller mig besynnerligt, att du, som är så liten, fått en sådan tanke blifva Brukspatronessa, och säg mig därför orsaken dertill?

Jag: Min moder! De äro så granna, de åka i vagnar och lefva så väl, hvaremot vi få gå jemt och tråka, utan någon lättnad i vår belägenhet.

Min moder: Det skall du blifva varse. När du blifver 11 år skall din fader sätta dig till en bonde för att lära landt arbete.



Min moder var angelägen att noga omtala för min fader allt hvad jag för henne nämnde, och hvilket föranlät min fader att till min moder om mig yttra sig sålunda: Jag vet icke hvad det skall blifva af det der barnet — hon har så besynnerliga utlåtelse emot hvad de andra barnen hafva — hennes uppförande förefaller mig märkvärdigt, och antingen förestår henne mycket godt eller mycket ondt i verlden; men vet du min vän hvad jag gör med henne? Jo! så snart hon fyllt 11 år, sätter jag henne till en bonde för att lära landt arbete, och hvarigenom hennes barnsligheter skola försvinna. Härpå svarade min moder: Nej, min vän! det skall du icke göra, hon blir för mycket tryckt och verlden hinner henne väl ändå.

Min fader sade då: Mitt beslut skall gå i fullbordan. Att låta barnen vänja sig vid tungt arbete gör dem godt och derigenom få de ett stadigt humeur och deras flyktighet försvinner.

Snart inföll min 11:te födelsedag, och min fader höll ord med hvad han lofvat.

En kohlbonde, vid namn Erik Andersson ifrån Vångsjö i Nordmalings socken af Vester-Norrlands Län, besökte en dag min fader, kort före Midsommar, då min fader tillfrågade honom, om han ville emottaga en af hans döttrar öfver sommaren? Det måtte väl icke vara herr byggmästarens allvare, svarade bonden; jo! sade min fader, det är mitt allvare att du



skall taga emot henne, lära henne arbeta och hålla efter henne bra. När vill herrn jag skall taga emot henne, frågade bonden? I dag, när du reser hem, svarade min fader. Derpå sade bonden: här är fråga om hon kan rida på häst; ty vägen för henne är för lång att gå. Hon får väl vänja sig, svarade min fader. Nu hade jag hört hela detta samtal, och då jag märkte, att det blef allvare, fattade jag i tysthet mitt beslut, som bestod deruti, att undan-gömma mig, så att jag derigenom kunde undvika följa med bonden bort; ty ehuru strängt jag var hållen, var hemmet ändå för mig kärt. Jag gick ut, villrådig hvart jag skulle taga vägen. Full af så mycket bekymmer hvartill min ålder kunde sträcka sig, vandrade jag, utan att veta hvart. Uti denna belägenhet lyckades det icke bättre, än jag kom till en å, som hade stark ström. Här stod jag nu, fruktande för min faders eftersökning och rädd för det brusande vattnet; men åtankan af att slippa resa med bonden, gjorde mig dristig och snart fick jag se en vid stranden liggande båt, hvartill likväl icke funnos några åror. Åter ett nytt bekymmer, som jag dock afhjelpade derigenom, att jag förskaffade mig en gärdselstör och dermed steg jag i den gamla båten, utskjöt den ifrån stranden och på detta sätt kom lyckligt öfver till andra landet. Hvilken kan beskrifva den glädje, som nu hos mig var rådande;



dock, för att göra den varaktigare, vandrade jag långt upp i skogen, för att komma öfver ett träd, under hvars grenar jag kunde dölja mig. Snart fick jag se en stor lummig björk, som var mycket qvistrik och hvilken tycktes, för mitt barnsliga sinne, likasom tillbjuda mig sitt skydd. Jag skyndade mig dit, klef upp i toppen så långt jag kunde komma och öfvertäckte mig med de löfrika qvistarne. Knappast hade jag verkställt detta och tyckte mig nu vara så säker för alla kohlbönder i verlden, då skogen gaf genljud af: Anna! Anna! Nogsamt igenkände jag min faders röst, och med starkare stämma förnyade han: Anna! svarar du mig icke, då jag ropar dig, så skall jag gifva dig så mycket stryk, att du icke skall kunna sitta på en månad. Den lugna fristad jag hade, var mig för kär, men fruktan för min faders vrede nödgade mig afbryta tystnaden, och jag svarade derföre: min söta fader, slå mig icke, jag vill hellre följa med bonden. Derpå yttrade min fader: kom genast ned, jag ser hvar du sitter. Kom ned till stranden, så skall jag säga dig hur du skall komma öfver ån hit åter. Nu skyndade jag mig ned till stranden, då min fader sade: stig nu i båten och tag 2:ne gärdselstörar till åror och ro dermed på samma sätt, som när du for bort. Jag sade: strömmen motar mig, då min fader svarade: tag hårdare tag när du far hem, än

bort; hvilket också försatte mig i land. Ankommen dit, tog min fader och skakade och ruskade mig samt lofvade mig stryk, då jag svarade: min fader lofvade ju, att jag skulle slippa stryk, om jag följde med bonden godvilligt; hvarpå min fader sade: du skall få stryk och följa med ändå. När jag nu var hemkommen, mötte jag min moder, som tog mig i handen, ledde mig in uti en kammare och sade: gråt icke, min lilla Anna, om din fader är sträng, så vet att jag har ett ömt modershjerta. Min moder bjöd mig middag; men jag förmådde icke. Hon visste att jag älskade grädde och färskt smör, hvarföre hon äfven bjöd mig det; men förgäfves, sorgen hade gjort mig mätt. Nu kom bonden med sin hustru inpå gården, bägge ridande. Se så skrek min fader med hög röst, nu är bondfolket här; är du nu färdig, sade han åt mig, då min moder svarade: ja, visst är hon färdig; men jag får henne icke att äta något, hvarpå bonden sade: åh, min lilla fru! hon skall nog få mat när vi komma hem. Nu kom min fader och bondhustrun, samt hjälpte mig upp på hästen hvarpå hon och jag skulle rida. Sedan de satt mig på hästen, bad jag min äldsta syster att få mina dockor, som voro min tröst, då min fader svarade: hon får inga dockor, hon skall endast lära sig arbeta. Då bad jag, att när min fader föser mig upp till



en bonde i fjellbygden, mina dockor, som för mig ega ett så stort värde, icke måtte nekas mig, och nu understödde min moder min begäran, då hon sade: låt henne få sina dockor med sig; man bör icke helt och hållet förtaga henne sitt barnsliga nöje.

Sedan jag fått dockorna i min hand, slog bonden till hästarne att de sprungo i full fart, hvarvid jag vände mig om och sade: adjö! adjö! vi få visst icke se hvarandra mera. Detta grämde både min moder och mina syskon, som likväl icke vågade yttra något för min fader. Snart var det kära hemmet för mina ögon förloradt och i full fart redo vi öfver sandåsar och ödemarker, tills vi hunnit  $1\frac{1}{2}$  mil ifrån Bruket, då vi kommo till en by, som blifvit ödelagd genom slagbjörnar, vargar och andra vilda djur och hvarest allmogen sade att det spökade. Nu sade bondens hustru till mig: stig ned af hästen och tag i svansen, vi måste rida fort genom skogen, annars blifver jag, som är hafvande, uppäten af vilddjuren och om du släpper svansen, så komma björnar och gastar att taga dig.

Detta var en vacker lärdom för mig och hvad intryck det gjorde på mig, kan jag icke beskrifva; men, stadd i denna ödemärk och omgifven af dessa naturmänniskor, hade jag ingen enda undanflykt.

Sedan vi framkommit ur ödemarken fick jag åter sitta upp på hästen och derefter voro vi snart framme vid bondens hemvist, som bestod af 3 grannar.

Se så, sade bondhustrun, nu min lilla flicka äro vi lyckligen framkomne och nu skall du få lägga dig och sofva, för nu är du både ledsen och trött; och du har visst aldrig förut varit så långt ifrån din goda mamma.

Klockan var nu 3 på morgonen då vi framkommo och jag gick med hustruns tillstånd och lade mig samt fick sofva till kl. 6.

Då jag vaknade, frågade jag hvad jag skulle göra, hvarpå hustrun svarade: du skall gå i ladugården och lära dig mjölka.

När jag kom till ladugården och började detta för mig alldeles ovana arbete, gick det väl bra att mjölka första kon, emedan hon var lösmjolkad; men den andra och tredje voro hårdmjolkade och af dem fick jag ingen mjölk, hvarföre jag började gråta, då pigan, som var med, frågade: hvad gråter du före? Jag svarade: kona äro så hårdmjolkade, jag får ingen mjölk af dem. Hon sade: sätt tummarne på spenarne, så kommer mjölken fram. Jag gjorde så, men fingrarne voro för klena. Hå, tänkte jag för mig sjelf, jag skall nog hjälpa mig ändå. Derpå tog jag en knif, täljde mig en pinne och stack upp i spenarne för att få större hål, så att mjölken skulle komma fram, hvilket äfven



lyckades 2:ne gånger; men denna glädje varade icke länge, ty juvren på kona började svullna, så att hålen gingo igen. Nu stod jag der åter; och då pigan frågade huru jag burit mig åt, sade jag sanningen rent ut, hvarpå hon yttrade: tig flicka, håll bara munnen på dig, så skall jag inbilla bondkärningen, att ormen stungit kona. Jag vill visst icke lära dig ljuga; men för att frälsa dig ifrån mycket stryk måste jag säga så.

Pigan höllt ord, gumman trodde hvad hon sade och dermed var jag fri.

Knappt var detta äfventyr slut, förr än ett nytt började.

Bondhustrun tillsade mig gå till sjön, för att skura trädkäril, och förbjöd mig tillika icke gå ut i vattnet. Jag gick, började skura; men då jag icke tyckte mig få kärlen nog hvita, gick jag ut ett litet stycke i sjön, hvarvid mina ben blefvo genast öfverhöljda med blodiglar, som jag i början trodde vara små ormar. Nu började jag skrika om hjälp, då hustrun och pigan snart kommo och befriade mig från dessa, visst icke då, behagliga djur.

Derefter blef jag tillsagd äta frukost, som hestod af en liten bit rå finsaltad fisk, ett stycke bröd, bakat af bark och något kornmjöl, samt en liten tår sur mjölk i en trädkopp. Då jag fick se denna mat tänkte jag, här måtte blifva Jul och roliga dagar. Jag var icke

i stånd kunna förtära något deraf, och då bondhustrun kom, frågade hon: hvarföre äter du icke, flicka? Jag svarade: det är ju bara bark, rå fisk och sur mjölk, och sådan mat är jag icke van vid. Hon sade: jag skall lära dig äta, annars skall stryk hjälpa. Denna fisk är icke rå, utan lika med sill och strömming, som är rimsaltad.

Hennes föreställning verkade icke något — jag svälte — jag fick stryk och jag svälte ändock i 3, på 4 dygnet; men nu infann sig en förfärlig aptit, och jag, lik alla andra utsvultne, åt nu hvad som helst; hvarföre barkbrödet, den råa fisken och sura mjölken strök åt.

På detta sätt tillbragte jag 5 månader hos berörde bondfolk.

Att vara skiljd ifrån föräldrar och syskon; att vara 2 mil ifrån sitt fädernehem; att tillbringa 5 månader i fjellbygden hos ett i alla afseenden groft och ohyfsadt folk; att blifva tvungen till det hårdaste arbete, och att under allt detta svälta och lida nöd: manne väl sådant ej är att gå i korsets skola?

Under detta mitt vistande i fjellbygden tilldrog sig många sällsamma händelser, hvaraf jag blott vill nämna en, för att icke blifva för vidlyftig:

Tidigt en morgon, då jag dref boskapen till bete i skogen, fick jag på afstånd se en stor björn. Han hade redan fått mig i ögna-



sigte, hvarföre jag genast öfvergaf kreaturen, sprang i största hast in uti skogen, för att få ett träd hvaruti jag kunde klifva upp. Lyckligtvis fann jag ett sådant, klef upp deruti, och med blixstens hastighet var också björnen der, som nu försökte att äfven komma upp i trädet; men qvistarne buro honom icke, utan gingo sönder. Jag satt emellan lif och död, emedan jag hört, att björnar stundom kullgräfva träd; och han bortgick icke det minsta, utan hade sina blickar ständigt fästade på mig. Ingen ifrån bondfolket hörde efter mig, utan jag måste förblifva i trädet till kl. 11 på aftonen, då folk kommo ifrån en i trakten belägen äng. De fingo se björnen, och snart infann sig en bonde med laddad bössa. Han lade an, sköt, och björnen dog och jag återfick min frihet. Derefter sade bonden åt mig: akta dig när du hädanefter går till denna skog, här finnes stor tillgång på björnar.

Nu tillstundade marknaden i Nordmalings socken och jag glädde mig, att efter 5 månaders pinotid få slippa ifrån bondfolket. Jag fick löfte af bondens hustru, att få följa med, och åtankan, att vid marknaden få råka mina föräldrar, gjorde, det jag glömde alla svårigheter jag genomgått och tänkte endast på den glada stunden, då jag åter skulle få se mina föräldrar och mina syskon.

Änteligen blef dagen till resan utsatt och aftonen förut sade bondens hustru till mig: gå nu och lägg dig och sof, i morgon bittida skall du följa med oss. Jag, som misstänkte bondfolket för att narra mig, tordes ej lägga mig, utan satte mig i en hölada och vågade icke somna. Nu var morgonen till den efterlängtdade dagen kommen. Hästarne framleddes på gården, de påselades, de förspändes och allt var färdigt till resan; men icke ett ord sades åt mig. När nu allt var i ordning, sprang jag fram och sade: jag tror ni tänka resa ifrån mig? Nej, nej min flicka, sade bondgumman, jag tänkte just nu gå och väcka dig.

Nu kom bonden och med hög stämman sade: hon får icke följa med; flickan skall vara den tid fadren utsatt. Åh, sade hustrun, låt henne få följa med, hon kommer nog tillbaka igen.

Nej, sade bonden, det sker intet; kommer hon väl hem, så kommer hon ej mera igen. Då sade jag: söta far! låt mig få resa, jag vill lemna alla mina dockor och leksaker, som jag ej vill mista för hela mitt lif. Är du så kär i dina dockor, så lemna dem nu och du får följa med, sade bonden.

Glad, som fogeln, anträdde jag resan, som ehuru besvärlig, öfver skogar och vildmarker var ett intet, emot att få återkomma till det kära hemmet. Ankommen dit, gick jag in i



salen, hvarest jag träffade min moder, på hvilken jag med glädjetårar helsade och hvars hjerta var för mig lika varmt. Genom tungt arbete och dålig mat, var mitt utseende så förändrat, att min moder knappast igenkände mig. Hon tillsade mig sätta mig på en stol, utan att helsa på min fader, då han komme in. Jag gjorde så, och straxt derpå kom han. Han gick mig förbi, kände ej igen mig, såg på mig och sade åt min moder: hvilken är den der flickan? fråga ditt hjerta derom, sade min moder. Nu förstod min fader att det var jag; och han blef så förbittrad på bonden, som låtit mig komma hem, att han laddade en pistol, för att dermed skjuta bonden på Nordmalings marknad. Detta blef likväl förekommet genom min äldsta broder, som satte sig på en häst, red genast till bonden och varnade honom.

Nu fick jag stanna qvar hemma och min fader föresatte sig att hålla mig i Skola, och tillika underrättade mig att jag skulle blifva hemma till 14 års ålder.

Då jag slutat min skolgång och fyllt 14 år, öfverlemnade min fader mig till en bonde, vid namn Jan Jansson i Tingsta by, Arnäs socken i Ångermanland, för att jag der skulle få lära mig baka, brygga, bränna, spinna m. m. och således inhemta full kännedom i landt-hushållningen.

Detta var ett ganska beskedligt bondfolk, och deras vänliga bemötande gjorde, att jag med lätthet inhemtade kunskap uti hushållsgöromål och vid 15 år fick jag åter hemkomma till min fader, som tilltalade mig sålunda: Mitt barn! du har nu hunnit till den ålder, att du skall inträda i verlden. Du står vid början af den bana, på hvilken så många människor dagligen falla. Genom de kunskaper du förskaffat dig i landthushållningen, har du fått ett arf, som är bättre än stora rikedomar; och när din fader och din moder dö, så duger du till en dugtig bondhustru.

Härfpå svarade jag: nej, min fader! Att blifva bondhustru, dertill har jag ingen lust. Det är lika som naturen sade mig, att min bestämmelse blifver helt annat.

Nå, sade min fader, hvad tänker du då att blifva?

Jag svarade: Försynen, som skapat och gifvit mig lif, drar nog försorg derom, och så snart jag gått till den heliga Nattvarden, vill jag skilja mig ifrån hela min släkt och reser.

Min fader sade: hvart ärnar du resa?

Jag: jo, jag reser tills jag träffar något land, der jag finner bästa trefnaden.

Derpå svarade min fader: ja! må ske, du skall få följa din egen vilja.

Derefter



Derefter frågade jag min fader, om jag finge gå till Nattvarden i år, hvarpå han helt kort svarade: ja!

Under läsningstiden lemnade min fader mig till kyrkoherden Genberg i Arnäs, som beredde mig till Herrans heliga Nattvard, hvilken jag vid 16 års ålder första gången begick.

Derefter sökte kyrkoherden Genberg öfvertala mig att qvarstanna i min födelsebygd; men det tunga arbetet jag der hade genomgått hos kohlbonden Erik Andersson i Vångsjö, hade gjort, det jag längtade till annan ort, för att få se glädjens sol upplysa mina dagar. En flicka vid 16 år sväfvar med sina tankar öfver hela verlden och hon fattar alltid obehag för det ställe der hon icke får plocka blommor utan taggar, och hvarest tistel och törne växa i öfverflöd. Jag hade vid 16 år genomgått både hunger och svårt arbete, och tyckte mig nu kunna förvänta bekymmerfriare dagar. Oaktadt allt hvad jag intill mitt 16:de år lidit, både till kropp och själ, erkänner jag likväl att födelsebygden hade för mig det medfödda behaget. Visserligen var skiljsmässan påkostande, och då jag betraktade detta hemmet, som jag nu stod färdig att öfvergifva, utgöt jag i tysthet denna suck:

O Gud! det var då här

Min barndomstid förflutit.

Med tårfulla ögon åskådade jag nu min fader, min moder och mina syskon — afskedets stund nalkades; jag qväfde sucken i mitt hjerta och kastade endast en blick på de kommande, uti min inbillning klara och molnfria dagar, för att derigenom tryggt kunna säga det sista farväl!

Smärtsam var denna stunden; men känslorna lättades genom glada förhoppningar, hvilkas opålitlighet jag sedermera fick erfaras och kan derföre, lika med poeten, säga:

På verldsbanan fattar du ovan ditt roder,  
 Du lemnar på stranden din sörjande moder  
 Och öfverger torfvan som plöjs af din far;  
 Om inga förrädiska stormar du drömmar,  
 Inbillningens magiska njutning du tömmer  
 På dina kanhända ej kommande dar.

Jag reste nu ifrån min hemort till Hernösand, der rådman Moberg antog mig som eget barn. Här lefde jag ett trefligt lif; men också här fick jag röna lyckans ostadighet. Då jag tillbringat 8 månader i rådman Mobergs hus, blef han död, under det min fostermoder var bortrest. Snart återkom hon och rådmannens stoft öfverlemnades åt grafven. Flere ledsamheter föreföllo efter rådmans död, jag trufdes ej längre i Hernösand, utan åstundade resa derifrån, hvilket jag tillkännagaf för min fostermoder, som bestämt förklarade, att jag ej finge resa utan hennes tillstånd och att hon ernade



förbjuda både prestbetyg och pass för mig, och icke heller gifva mig mina kläder. Hå, tänkte jag för mig sjelf, här lärers finnas lika hårda nötter, som i Ångermanland; men, ju hårdare skal, ju bättre kärna, och jag sade derföre rent ut åt min fostermoder: det hjälper intet att lägga något hinder i vägen för mig, utan jag reser likafullt. Nu var det blott för mig att tänka på utväg komma hastigt och lustigt ifrån Hernösand. Jag gick derföre ned till hamnen, der jag fick veta, att en nybygd brigg snart skulle föras ifrån Hernösand till Stockholm, hvarföre jag sökte upp kaptenen, talade om för honom min fostermoders uppförande samt frågade om jag finge följa med till Stockholm? Ja, sade han, det skall du få, det är intet farligt; kom du blott ombord, din fostermoder kommer nog efter med dina betyg och kläder.

Nu begärde jag ytterligare, att min fostermoder ville utlemna mina betyg m. m., men förgäfvdes; och hvarpå jag underrättade henne, att mitt ovilkorliga beslut är att resa, och att jag i sådant fall följer min egen vilja. Jag tog ett hastigt adjö, skyndade mig till hamnen samt gick genast om bord, hvarefter min fostermoder infann sig med förutnämnde persedlar. Nu hissades seglen. En klar dag och god vind tycktes båda en lycklig resa; men ödet hade likasom beslutat, att icke allenast på lan-



det, utan äfven på sjön, skulle vedervärdighe-  
tens oväder förfölja mig.

Knappast hade vi seglat ungefär 2 mil, så kom elden lös på briggen, som var lastad med smör och tjära. Elden hade genom kockens försumlighet fattat uti kabyssan och hela besättningen var af starka drycker öfverlastad. Endast genom den ifrån mig oskiljaktiga rådighet lyckades det att frälsa briggen på följande sätt: först väckte jag upp kocken och sedan den öfriga besättningen; derefter tog jag en lina, bandt den om lifvet på mig, kastade mig öfver relingen uti vågorne, fasthöll mig med ena handen i tågvirket och med den andra öste oupphörligt vatten på de ställen i briggen, som elden antändt. Härigenom lyckades mig att få elden släckt och briggen räddad; men segel och tågvirke blefvo ett rof för lågorne. Sedan detta var öfverståndet, beslöt kapten att söka land, som också skedde, hvarvid han träffade ett fartyg ifrån Sundsvall, på hvilket han fick öfverflytta lasten och med hvilket äfven vi fingo följa, så att vi ankommo till Stockholm hösten 1797.

Nu var jag 17 år, då jag första gången såg Stockholm. Ack! det är icke möjligt kunna beskrifva de känslor jag härvid erfor. Huru lyckligt är det icke för menniskan, att hon icke känner sina tillkommande öden, — så äfven med mig. Här stod jag i blomman af min



lefnad, klädd i oskuldens drägt och ingalunda anande, att jag här skulle komma att genomgå så många serskilda händelser, och att jag här skulle komma att dela mina dagar mera åt olyckan, än lyckan; mera åt sorger och bekymmer, än glädje och medgång. Jag beslöt att söka mig condition, och blef af Rektorn i Stockholms Storskola, Christiernin, antagen för att lära hans barn spinna, väfva, m. m.

Snart fick jag erfara, att ett oblidt öde också mötte mig i Stockholm. Den condition jag fått hos Rektorn föreföll mig svårare, än då jag var hos Erik Andersson i Vångsjö. Hos Rektorn måste jag förrätta både dräng- och pigsysslor. Jag var van vid oket ifrån barndomen och derföre härdade jag ut med denna trældom uti 8 månader, och hade troligen fortfarit längre dermed, om icke folket i huset börjat fråga hvad jag tänkte, som qvarblef på ett ställe, hvarest tjenstehjon endast kunnat vara högst en månads tid. Nu vaknade jag upp ur min dvala och fann dervid, att min belägenhet skulle föra mig i elände, emedan jag, utom ett svårt arbete, svälte till den grad, att jag måste sälja af mina kläder för att derföre köpa mig mat. Jag beslöt att bryta mina bojar, och lyckan gynnade mig att en stol gick sönder för Rektorn, som lemnades åt mig, med hvilken jag genast skulle gå till stolmakaren för att låta laga. Nå, tänkte

jag, nu skall det väl blifva dager och nu skall jag smida medan jernet är varmt. Jag skyndade mig bort med stolen och efterhörde tillika hvarest Polismästaren Ullholm bodde. Underrättad derom, infann jag mig hos honom. Ankommen dit, frågade Herr Lagman mig hvem jag var. Jag uppgaf det och sade tillika, att ehuru Rektor Christiernin antagit mig till att lära dess barn spinna, väfva m. m., så får jag deremot förrätta både dräng- och pig-göromål samt derjemte svälta, att jag varit tvungen försälja af mina kläder för att skaffa mig mat. Lagmannen sade med skarp röst: "du ser icke svulten ut." Jag svarade: nådige, gode Herre! Hjelp mig ifrån detta ställe — arbetet är för tungt och maten för klen och jag blir utan kläder. Derpå sade Lagmannen: "om du icke vore så ung, så skulle jag taga dig till mig; men nu går det ej an, utan nu går du hem, säg ingenting, i morgon skall jag låta kalla dem. Jag gick, skyndade mig hem och helsade ifrån stolmakaren, att stolen snart skulle blifva färdig. Oupphörligt väntade jag på morgondagen och knappast hade natten försvunnit, förrän jag åter var på benen.

Klockan slog 8, det bulltade på dörren, jag öppnade och 2:ne Polisbetjenter stego in. De begärde tala vid Rektorn, jag anmälde dem, Rektorn kom ut, då både han och hans fru blefvo kallade till Kongl. Poliskammaren. Aj,



aj, tänkte jag för mig sjelf, om herrskapet visste hvem som kokat denna soppa, så finge jag säkert hetvägg; men allt var tyst. Slutligen begaf Rektorn och frun sig på vägen till Polisen och jag — jag följde efter på afstånd. Målet förekom; och sedan det blifvit utrönt, att hvad jag uppgifvit var sanningsfullt, förklarade Herr Lagman Ullholm att jag genast var fri från tjensten, och tillika fick jag ersättning för mitt lidande.

Nu var jag åter på fri fot, och för en 17 års flicka var det visst icke behagligt, att den första tjänst jag fick i Stockholm, var af en så svår beskaffenhet; men jag förlorade ändock icke modet, utan tänkte: fast början synes svår, så blir dock ändan bättre. Ödet tycktes nu hafva antagit ett mildare lynne och menniskovännen, dåvarande Registratorn Herr Olof Wannqvist tog nu hand om mig och skyddade mig till sin dödsstund. Frid vare öfver hans stoft, välsignelse öfver hans minne!

Herr Registratorn skaffade mig condition som husmamsell hos Traktör Robernoff på Mon Bijou i Kungsbacken. Under mitt vistande här, fyllde jag 18 år och nu gjorde jag det vigtigaste steget i min lefnad. En Sjökapten, vid namn Ridderstad, tillbjöd sig att blifva min ledare genom lifvet. Jag antog hans anbud och vi blefvo prestförlofvade. Derefter tillsade

han mig, att genast öfvergifva Stockholm och återresa till min födelseort, Ångermanland. Der, sade han, skall du förbida tiden medan jag reser utrikes och, då jag hemkommer om 2:ne år, skall kyrkans band förena oss till äkta makar. Jag lydde hans röst och förklarade mig nöjd med det gjorda projektet. Han rangerade om resan och skaffade mig ombord på en gammal brigg, som för sin ålder nu skulle gå för sista gången till Sundsvall. Vi seglade lyckligt ifrån Stockholm; men hvilket förskräckligt öde förestod icke mig på denna resan. Briggen var lastad med barlast af sten, och då vi kommo på Ålands haf uppväxte en förfärlig storm. Besättningen, alla vid redigt humör, började frukta, och i ögonblicket var den gamla och förmurknade briggen krossad af vågorna. Jag kastades hufvudstupa utur min säng, fick en större planka i famnen, och på denne låg jag nu i det brusande hafvet, beredd att hvarje ögonblick inträda i evigheten; men just som döden sväfvade för mina ögon, framträdde lifvets Herre och räddningens stund inföll. Jag kunde icke se mig omkring; ty vågorna öfversköljde mig hvarje minut. Emedlertid hade en större brigg ifrån Hernösand blifvit varse vår belägenhet och hastade till vår undsättning. Denne brigg fördes af Kapten Kön, som lät upptaga både mig och de öfrige af den förolyckade besättningen. Kapten



Kön fortsatte resan till Öregrunds stad, och då jag dit framkom, egde jag blott lintyget på kroppen och en klädning, som jag i sjönöden räddade; men Kapten Kön och Gyllenspets försågo mig, på egen bekostnad, med nödige kläder. Derefter fortsatte jag resan till Hernösand och lyckligen framkommen dit, blef det öde jag undergått, snart bekant, och som förorsakade, att ett sammanskott gjordes åt mig, för att landvägen kunna resa hem till mina föräldrar, som ännu lefde.

Sedan jag nu var försedd både med kläder och penningar, reste jag ifrån Hernösand till Olofsforss Bruk.

Under vägen blef ett obehagligt väder af storm, regn och snö, så att jag måste taga kvarter på en gästgifvaregård. Frusen och hungrig begärde jag mat och eld, samt fick bägge delarne. Gästgifverskan stannade kvar hos mig och samtalade om hvarjehanda, samt frågade hvarifrån jag var. Jag upplyste henne derom, då hon berättade, att på gästgifvaregården var en flicka ifrån Arnäs, som ernar resa till Hernösand och frågade, om hon finge tala med mig? Hvad vill hon mig, sade jag; jo, svarade hon, flickan säger sig hafva en syster i Stockholm och vill veta, om mamsell känner henne. Det kunde väl hända, sade jag och frågade: när kom den flickan hit? hon svarade: för 8 dagar sedan; ty de hafva kört

omkull med henne och hon har brutit ena benet. Derpå sade jag: låt henne komma in, så jag får se henne. Hon kom, stannade vid dörren och helsade. Jag stod vid elden och värmdde mig. Jag vände mig om, såg på henne och sade: stig fram, min lilla jungfru, från dörren och sätt sig. Hon svarade genast med hög röst: ack, Herre Gud! jag tror jag träffar min syster. Jag kände nu igen henne, springer emot henne och vi togo hvarandra i famn samt greto bittert. Jag frågade hvart hon ernade sig? hon svarade: jag skall göra som du, och resa ifrån födelseorten till Stockholm. Jag frågade om hon tagit sig condition. Nej, sade hon, jag skall gifta mig. Det var så mycket bättre, sade jag, ty jag skall också gifta mig, men icke förr än om 2:ne år. Hvilken skall du gifta dig med, frågade hon. Säg du först, skall jag säga sedan, sade jag. Jag, sade hon, skall gifta mig med en som är borgare och fiskare i Hernösand.

Jag åter, skall gifta mig med en adelsman, som är sjökaptän och heter Ridderstad. Det var bra, tillade jag, att den äldsta och den yngsta systemen blifva gifta; få nu se hur det går med den medlersta? Ja, sade hon, det blir visst icke något af, ty hon är för ondsint. Vi tillbringade ett helt dygn tillsammans på gästgifvaregården och samtalade om de händelser som träffat oss under de år vi varit skiljda.



Stundom skrattade, stundom greto vi. Ändteligen inträffade skiljmässans stund och vi togo ett ömt farväl af hvarandra; hvarester min syster reste söder ut och jag norr ut, till mina föräldrar.

Lyckligen hemkommen, blef jag mycket väl emottagen af föräldrar, presterskap och grannar. Alla gladda sig, att få återse den qvicka flickan, lilla Anna, som de kallade mig.

De trodde jag skulle blifva qvar i min hemort; men jag hade andra spekulationer för mig.

När jag varit uti mina föräldrars hus i åtta dagar, blef jag bjuden på en gentil middag hos Kyrkoherden i församlingen, Prosten Genberg, för hvilken jag läst till den Heliga Nattvarden. Jag omgafs af all möjlig uppmuntran; men, besynnerligt nog, jag fann ändock icke något nöje der.

Prosten Genberg nödgade mig likväl att qvarstanna i prestgården uti 3:ne veckor. Derefter kom min fader, för att hemta mig och då han träffade Prosten, sade han: förlåt, högvördig Prost, att äfven jag infinner mig här. Jag kommer blott för att hämta min dotter. Jag har icke sett henne på 3:ne år, och ville gerna veta, huru det står till på de orter, som hon varit. Efter hvad hon yttrat, lärer hon icke erna så länge stanna qvar här hos oss; men jag skall försöka sätta band för

henne, att hon icke skall komma ur socken. Då svarade Prosten: min vän! det är svårt sätta band för den som vill ut i verlden. Var öfvertygad derom, att Försynen har säkert bestämt hennes bröd på något annat ställe, än här. Derefter yttrade min fader: ja, ja, Herr Prosten kan väl hafva rätt; men jag skall icke gifva henne några resepenningar, så skall hon väl vara tvungen stanna qvar hos oss.

Allt hvad min fader nu talt vid Prosten fick jag genast veta, då jag, som aldrig varit rådlös, fann mig straxt. Går derpå genast till en bonde, vid namn Erik Persson, talar om för honom, att jag icke trifs hvarken hemma hos mina föräldrar eller i socknen, och bad honom låna mig 16 R:dr emot pant, på en månads tid. Hvad skall mamsell med pengar, sade bonden. Jo, Erik Persson, sade jag, jag skall resa härifrån orten och pengar måste jag hafva. Hvad vill hon sätta i pant, sade han. Jo, sade jag, det är en ko, som är min, den heter Rökind och den har jag sjelf uppfödt, och den är nu hos min far, och jag vill tillika gifva en sedel, att om jag ej betalar inom en månad, så får kon hemtas hos mina föräldrar. Han frågade åter: hvarföre vill hon icke bli hemma hos sina föräldrar. Då berättade jag för Erik Persson, att jag vore förlofvad och att jag det ännu icke omtalt för mina föräldrar. Han svarade: mamsell skall följa mitt råd och



omtala det för sina föräldrar och yppa sitt hjerta för dem.

Nu öfverlade jag med mig sjelf, och som Erik Persson var en gammal, förfaren man, lydde jag hans råd och hvarpå jag berättade för min fader, det jag var förlofvad med en Kapten Ridderstad.

Hvad uppseende denna berättelse gjorde, kan jag icke beskrifva. Min fader satt en stund tyst och yttrade derefter: min dotter! den man du säger dig vara förlofvad med, är väl någon, som vill förföra dig, att öfvergå ifrån dygdens på lastens stig; ty, huru vill väl en adelsman gifta sig med dig?

För att öfvertyga min fader, om sanningen af hvad jag sagt, framtog jag prestbetyget och visade honom det, hvarpå han sade: ja! jag ser nu, att det är sant; men du får ändå icke resa härifrån, utan är det en hederlig man, kan han resa hit och taga dig af dina föräldrar.

När jag hörde detta, sade jag icke ett ord, utan fattade inom mig ett nytt beslut.

Jag skref genast till Major Liljestråle i Stockholm, underrättade honom i hvilket afseende jag ville resa härifrån, samt bad honom få veta hvilken tid han skulle komma till Ångermanland för att mönstra Båtsmännen, och att jag då kunde få följa med honom till Stockholm.



Med nästa post fick jag svar ifrån Majoren samt underrättelse, hvilken tid jag skulle träffa honom på Brysta gästgifvaregård i Arnäs socken.

Den utsatta dagen inträffade och jag råkade Majoren på gästgifvaregården, då jag bad honom få följa med till Stockholm och hvar på Majoren bestämde dag och timme till resan.

Derpå gick jag till den förut nämnde bonden Erik Persson och fick af honom låna 16 R:dr.

Derefter förfogade jag mig hem och lät icke märka någon ting, utan samlade i tysthet mina kläder, nedlade dem i en koffert och förskaffade den till gästgifvaregården.

För att undvika mina föräldrars uppmärksamhet, styrkte jag dem i den tro, att jag öfvergifvit den påtänkta resan, utan ernade nu llifva hemma.

Allt var tyst och stilla. Den märkvärdiga dagen inträffade, då Majoren hade slutat mönstringen och resan skulle genast ske.

Nu fanns ingen undanflykt mera. Täckelset måste nu falla, och jag yppade för min fader och min moder, att jag nu i ögonblicket skulle resa och att ingenting i verlden derifrån kunde hindra mig.

Min fader var kall; men min moder började gråta och bad mig gifva henne ett löfte innan vi skiljdes åt, som jag skulle hålla till döden.



Då jag frågade hvaruti detta löfte bestod, sade min moder: du skall gifva mig din hand derpå, att aldrig blifva tjuf och aldrig blifva h—ra; och, om något ondt faller dig in, så sucka allvarsamt till Gud och bed honom hjälpa dig, så försvinner det.

Derpå svarade jag: Hvad det första angår, kan jag lofva med säkerhet; men hvad det andra beträffar, har jag svårt lofva, emedan kärleken kan lika lätt förleda mig, som den gjort med prinsessor, med höga och låga, med rika och fattiga.

Min moder sade: Ja! mitt älskade barn, jag beder Gud för dig och ställ din lefnad så, att då vår vandring är slutad, vi må få träffas i himmelen och der omfamna hvarandra.

Härpå togo vi ett ömt afsked och jag anträdde min resa till Stockholm.

Resan gick lyckligt för sig, utan minsta äfventyr och jag, väl framkommen till Stockholm, blef genast antagen af Herr Baron Liljencrantz till väfverska på Heslebyholm i Södermanland.

Här tillbragte jag 3:ne år, och under denna tiden förestod jag baronens hela hushåll, intill dess han blef gift. Jag begärde och undfick mitt afsked och baron förklarade sitt synnerliga välbehag med min befattning.

Nu reste jag åter till Stockholm och antog condition hos ett utländskt Herrskap,



Kapten Berzelius. Här blef mitt vistande endast 6 månader och orsaken dertill var den: en dag åtföljde jag Herr Kapten Berzelii lilla dotter, Jenny, till dåvarande Kongl. logården. Sedan vi ankommit dit, kom också Prins Gustaf, åtföljd af 2:ne Grefvinnor. Jenny helsade på Prinsen och tog honom i handen, hvarvid jag yttrade mig på engelska språket, som jag den tiden talade.

Grefvinnan Snergrid Frans Willjamson frågade, om jag vore mäktig i engelska språket och begärde få uppgift på gata och husnummer der jag bodde, hvilket jag meddelade, utan att ana något vidare; men dagen derpå, kl. 9 på morgonen, kom Grefven till mig, åtföljd af 2 Kammarherrar, 2 Kammarfruar m. fl. öfvertalte mig att följa med, först till London, sedan till Egypten och derefter till åtskillige andra orter.

Vilkoren voro förmonliga och derföre ingick jag contract med Grefven på 6 år. Dagen blef utsatt till resan, den anträdde och under denna resa inträffade åtskilliga äfventyr, hvaraf jag må nämna:

Då vi passerade den stora skogen Käglan, hvilken skiljer Nerike ifrån Westmanland, blef Grefven varse, att han tappat ett paket, hvaruti 700 Louisd'or voro inneslutne. Vi foro med 7 hästar, och då Grefven fann att han förlorat

lorat



lorat penningarne, blefvo genast 2 hästar frånspände och jag, klädd i ridkläder, försedd med 2:ne skarpladdade pistoler, satte mig på den ena hästen och Grefvens kusk på den andra, hvarefter vi skyndsamt foro åstad, att söka upp det förlorade. Då vi tillryggalagt 1 1/2 fjerdingväg funno vi det ställe, der paketet låg. Jag steg af hästen och tog det; men i det samma framkommo icke mindre än 7 röfvare utur skogen, då jag först aflossade den ena och sedan den andre pistolen, hvarefter jag och kusken i största hast skyndade ifrån detta röfvarenäste. Snart voro vi lyckligen framkomne till Grefven, som af mig emottog paketet med pengarne, hvarefter resan fortsattes. Resan gick väl för sig och snart voro vi i London. Jag medger, att jag icke led brist på något. Jag hade god helsa och glada dagar; men jag saknade likväl — Sverige.

Det contract jag med Grefven ingått var för mig bindande på 6 år; och sedan jag hos honom passerat 3 månader, skiljde jag mig ifrån denna condition genom rättegång, och återreste genast till mitt kära fädernesland.

Jag anlände lyckligt till Götheborg. Här passerade jag 3:ne månader, under hvilken tid icke något märkvärdigt föreföll.

Derefter fortsatte jag resan; och för att bese åtskillige städer, tog jag vägen genom

Uddevalla, Mariestad m. fl., och framkom lyckligen till Lidköping.

Här var nu marknad, här träffade jag många bekanta och derföre qvarstannade jag i Lidköping uti 8 dagar.

Under vägen dit hade jag fått icke mindre än 2:ne fästmänner. Den ene var en Grefve, den andre en Landsfiskal; — bägge voro vackra och förmögne.

Desse hade rest efter mig till Lidköping och ville nu allvarligen, att jag skulle genast gifta mig med endera; men ungdom och visdom följas icke åt, så var det äfven med mig.

Jag försakade det blomsterbeströdda fältet, jag väljde uti väpplingen och fastnade uti starren.

Bägge desse fästmänner gaf jag korgen och i dess ställe ingick jag äktenskap med Skräddaren Hellbom.

Nu först var ödets tärning för mig kastad och första länken smidd till den kedja af ledsamheter, som sedermera följt mig.

Det var besynnerligt, att likasom en aning sade mig, att giftermålet med Hellbom icke skulle blifva lyckligt och likväl kunde jag icke undvika det.

Orsaken till denna motbudande förening härledde sig af följande händelse: Sedan jag beslutat resa ifrån Lidköping, beställde jag skjuts, som kom på utsatt tid, hvarestefter mina



saker pålassades; men innan jag hann nedkomma, voro sakerne aflyftade och hästen borta. Nu stod jag der vackert.

Jag tingade ny skjuts och dermed gick det på samma sätt.

Detta fortfor i 3 dagar.

Nu började jag fundera hvad detta betydde. Jag fattade humeur, gick till Borgmästaren, berättade händelsen och frågade hvarföre jag skall bli hindrad i min resa.

Borgmästaren svarade: min lilla mamsell, gif sig tillfreds, hon har fästman här i staden och det är han, som hindrat resan.

Herr Borgmästare, sade jag, det är icke möjligt, jag har ingen fästman här i staden; utan nu ber jag, att intet hinder måtte möta mig vidare, och om det sker en gång till, så klagar jag för Landshöfdingen.

Derpå gick jag hem, ledsen öfver att alla vänner och bekanta rest ifrån mig.

Nu träffade jag min värdinna, för hvilken jag berättade, att jag morgonen derpå ovilkorligen skulle resa, hvarpå hon svarade: det var bra, ty i dag vill jag bjuda mamsell till middag hos mig.

Jag tackade för inviten, gick upp på min kammare och tänkte efter för mig sjelf, om jag icke kunde få upplyst, hvilken hindrat min resa.

Samma dag, innan klockan 2 på e. m., hade jag fått kännedom om hela tillställningen. Nu slog mat-timmen och jag måste infinna mig hos värdinnan till middagen, och denne blef den märkvärdigaste af alla middagar jag ätit, både förr och sedan.

Ankommen till värdinnan, blef jag på det vänskapfullaste sätt emottagen.

Hon tog sin hand om lifvet på mig, förde mig till salsdörren, öppnade den och insläppte mig i salen, hvarest voro 25 personer af Stadsens Äldste, jemte 2 prester och 1 fruntimmer.

Jag blef förvånad öfver detta sällskap och frågade i tysthet, hvad det betydde.

Straxt derpå stiger Skräddaren Hellbom fram till mig, jemte Presterne och Borgmästaren, då Borgmästaren sade åt mig: här är den mannen, pekande på Hellbom, som hindrat er resa.

Hvad har jag väl gjort er emot, sade jag, efter ni hindrat mig resa härifrån. Jag känner er ju icke.

Skräddaren svarade: ni är den första på jorden med hvilken jag vill dela mina öden genom lifvet.

Jag yttrade derpå: hur kan ni säga sådant. Vi känna ej hvarandra och huru kan ni vilja dela edra öden med en obekant?

Skräddaren: jag har endast sett er på gatan, och dervid öppnade sig mitt hjerta för er.



Ger ni mig icke er kärlek och ert hjerta, så, var öfvertygad derom, att innan ni reser i morgon, skall ni få se mig död.

Nu började först presterne och sedan alla hans bekanta öfvertala mig, att samtycka hans begäran.

Jag blef försagd, kunde icke yttra något, utan begärte ett dygns betänketid.

Nu satte vi oss till bordet, der jag blef platserad bredvid Skraddaren, Presterne och Borgmästaren och under hela måltiden söktes att öfvertala mig.

Allt målades för mig med de vackraste färgor och jag kunde icke se, att giftet var så starkt sockradt. Jag hade ingen att rådgöra med, utan endast med mig sjelf, och resan påskyndade. Den, som kommer i valet, kommer också i qvalet, så älven med mig. Skraddarens be-lägenhet uppgafs på det förmånligaste sätt. Jag lät öfvertala mig och gaf mitt bifall till hans begäran.

Dagen derpå blefvo vi förlofvade och straxt fick jag börja lossa på pungen samt betala några räkningar för honom, hvartill han icke medfört penningar, emedan, som han sade, de voro opåräknade utgifter.

Min inre öfvertygelse ogillade den förening jag ingått och ytterligare missnöjd blef jag, då penningar nu måste utbetalas; men, det går som man säger: njugg spar och f-n tar.

Sedan han här rangerat sina äffairer och jag äfven nu fått betala flere af hans skulder, foro vi ifrån Uddevalla till Stockholm.

Lyckligen framkomne till Stockholm, fick jag verkligen erfara, att kärleken är blind; ty oaktadt giftermålet var för mig motbudande och ehuru jag måst för Hellbom utbetala flere skulder, blefvo vi dock sammanvigde uti Mariæ kyrka.

Nu ernade Hellbom söka blifva förenad med Skräddare-Embetet; men, som han egde en serdeles skicklighet i skräddare-handtverket, så i mans- som fruntimmerskläders förfärdigande, jemte broderi-arbeten, blef han antagen vid Gustaf Adolfs hof, och tjenstgjorde der i egenskap af Hof-Skräddare.

Nu tycktes sakerna stå på god fot. Min man hade mycket arbete och stora förtjenster. Allt bådade en ljusare framtid och jag var nära att glömma de uppoffringar jag för honom gjort, då denna glada utsigt för mig tillintetgjordes.

Han hade fattat en olycklig böjelse för biribi och raffel, hvilket förstört så många bra karl och störtat så många familjer i elände. Nu öfvergaf han allt arbete och egnade endast sin tid åt spel.

Då tillgångar för honom saknades för att kunna bevista spelhusen, tog han möbler,



sängkläder, kökssaker utur vårt bo och för-  
yttrade, så att vi blefvo utblottade på allt.

Ifrån att vara en kunskapsfull skraddare  
blef han, genom det förderfliga spelet, en full-  
komlig äfventyrare.

Således fick jag erfara sanningen af poë-  
tens ord, då han säger:

Ett nöje bör man måttligt bruka,  
Man kan ibland ha ro i spel;  
Men när det blir en hvardags-sjuka,  
Blir största nöje värsta fel.

Det är ej just så ganska lätt,  
Som mången tror, i spel att finna,  
Bland dem som spela för att vinna,  
Ett rent och ärligt tänkesätt.

Och slutligen går det så till,  
Att den i spel sitt nöje söker,  
I början dårars antal öker;

Men blir den största skälm till slut.

Det tycktes, som ödet ännu en gång ville  
hjelpa honom. Han fick lefveranser ifrån Kro-  
nan, som förskaffade honom bekantskaper med  
många militärer och med hvilka han lefde på  
det mest bacchanaliska sätt.

Arbetet brydde han sig numera föga om;  
men nöjena skulle ovilkorligen skötas. Han  
tillbragte en hel natt utom vår bostad.

Han hemkom kl. 4 på morgonen, då för-  
tviflan var målad i hans ansigte.

För mig nämnde han icke något, utan  
gick och lade sig och sof till kl. 6.

Nu steg han upp, klädde sig, sade icke ett ord, utan bortgick.

Samma dag på morgonen kl. 9, kom en herre af våra bekanta till mig. Han började tala om Hellboms lefnad, bad mig bibehålla tranquilité samt berättade, att Hellbom då på morgonen svurit fahnan, såsom Artillerist. Denna nyhet var för mig ett åkslag.

Det spädaste af våra barn hade jag i knäet, och det släppte jag af förskräckelse i golfvet.

Sedan jag något hämtat mig, hastade jag till Artillerigården; men, kommande på Nybron, hvilken fasansvärd syn! Der kom nu min man, åtföljd af 2:ne Constaplar.

Han blef förtviflad, kastade dels pengar och dels andre saker uti sjön, hvarest vi bägge dånade, så att de måtte bära hem oss. Sedan vi åter sansat oss, ref han af sig uniformen, sade sig aldrig mera skola bära den, förbannade det förföriska spelet m. m.

Nu började sorgens kalk för mig blifva bitter. Jag såg nu, att min man och allt hvad jag egt, var förloradt.

Sex år voro nu framfarna sedan vi blefvo gifta, och under detta äktenskap hade jag haft 6 barn, hvaraf 4 med döden aflidit och 2 ännu lefde.

Åtanken på det framfarna, det närvarande och det tillkommande, väckte de förskräckligaste känslor i mitt bröst. Jag fann, att jag



var en öfvergifven maka, stadd i fattigdom och en olycklig moder med 2:ne oskyldige barn.

Nu fattade jag ett förtvifladt beslut. Jag tog bägge dessa barn med mig och vandrade med dem till skogen, i afsigt att der, genom hunger söka och träffa döden.

För den bedröfvade, den betryckte och förtviflade är döden välgörenhetens konung, och uti skogens lugn hade jag säkert råkat honom, om icke det yngsta barnets qvidande påmint mig, att det var för mina barns skull jag borde lefva.

Här uti den tysta skogen gick jag nu och vandrade med mina barn, öfverlemnande mig åt de sorgligaste betraktelser.

Jag hade icke en bit bröd, icke något att köpa för. Hungren var förskräcklig att pågå. Jag hade väl hört talas derom, att det vore bättre vara brödlös, än rådlös; men nu fick jag också erfara det.

Jag hade icke annat att lefva af i skogen, än jag måste äta tallstrunt och björkknopp, samt förtärde mjölk ur mina egna bröst. Mina barn lefde endast af modersmjölken.

Någon gång återsåg jag väl vårt hem; men jag återvandrade snart till skogen, full af ängslan och oro.

Mina barns qvidande röster förmådde mig likväl att återvända till vår bostad. Då jag väl hade anländt dit, samlade sig nya moln

och dessa behådade nya stormar. Nya sår förorsakade ny sveda.

Jag var utmattad af lidande, så att mina krafter började svigta och vid ett sådant förhållande är menniskan svag.

Fattigdomen målade höjden för mig af lifvets fasa; jag hade förlorat allt hvad jag egt, jag var öfvergifven af alla och jag hade nu mera icke någon utväg förskaffa lifsuppehälle åt mig och 2:ne barn. Detta, jemte åsynen af mina oskyldiga, värnlösa barn, åsynen af min förförde, olycklige man, allt verkade till ett förtvifladt beslut hos mig.

Jag tryckte mina hungriga barn till bröstet, jag söfde dem, begjöt dem med mina tårar och tog af dem det sista farväl.

Nu slog klockan 2 på natten och jag vandrade ifrån vårt hem, med föresats, att gå den vägen bort som jag aldrig mer skulle återkomma.

Snart var jag vid Slussen. Jag stod en stund och betraktade slussgräfvén, han tycktes erbjuda mig så god hvila och i ögonblicket kastade jag mig deruti.

2:ne Herrar hade på gatan observerat mig, de hade obemärkt följt mig och då de sågo, att jag kastade mig i slussgräfvén, hoppade den ene af dem, under det han höll den andre i handen, uti vattnet och derigenom räddade mig.



Jag hade ännu icke förlorat medvetande, utan kunde uppgifva mitt hemvist, hvartill desse mine räddare låto transportera mig.

Åter hemkommen till eländets boning fick jag å nyo se sorgens föremål.

Detta gjorde så mycket mera intryck på mig, som jag nu var svag och utmattad och fick åter slag på slag af mina öden.

Min man berättade för mig, att han ernade rymma till Norrige, för att söka der förbättra sin lefnad; hvarefter han genom bref skulle underrätta mig, när denna förbättring skedt.

Han reste; men han hann blott 17  $\frac{1}{2}$  mil ifrån Stockholm, eller till Avestad. Här slutade han sin lefnad uti 32 års ålder och efter 1 års tjenstetid vid Svea Artilleri-Regemente.

Denna nyhet blef mig snart förkunnad. Jag var nu enka med 2:ne barn, nedsänkt i yttersta fattigdom.

Täta vattendroppar göra verkan på den hårdaste sten, så gick det äfven med mig. Jag härdade icke ut längre, utan sjuknade. Sex månader låg jag på plågans läger, och under denna tid förlorade jag allt medvetande, samt blef svagsint.

Lik en lång höstnatt, hvars mörker småningom försvinner, återkom äfven min helse och mitt förnuft.

Sedan jag blifvit fullkomligen återställd till mina sinnens bruk, saknade jag mina barn. Nu begärde jag få veta deras öden, då det svarades mig, att de voro intagne till värdinnan. Jag sökte dem der; men de funnos icke, utan värdinnan sade att de voro på Barnhuset.

Ditkommen, fick jag den underrättelse, att de voro utlemnade, det ena till en brandvakts-hustru och det andra till en trädgårdsdrängshustru, bägge boende på Södermalm.

Jag skyndade mig dit för att få omfamna dem, och se! hvilken ryslig syn, — bägge voro betäckta med liggsår och deras Barnhusmärken, som de buro på halsen, öfverhöljda med ohyra. Hvad mitt modershjerta härvid led, kan den endast bedöma, som varit eller är moder.

Efter så mycket lidande, hade jag icke något mera behag för Stockholm och här fann jag icke vidare någon hjälp.

Jag beslöt därför begifva mig härifrån till Vermland, för att der, hos mina svärföräldrar, efterhöra, om min man efterlemnadt något arf.

Nya företag förorsaka nya bekymmer. Så var det äfven nu med mig.

Väl hade jag föresatt mig att vandra till Vermland; men jag var icke ensam, utan bägge barnen skulle också medfölja.



Att åka, dertill hade jag inga tillgångar och på lika sätt var det att låta förfärdiga en vagn, för att deruti draga barnen. Jag hade förut icke varit rådlös och var det icke eller nu. Sjelf förfärdigade jag hjul under vaggan, begagnade den såsom vagn, och deruti transporterade jag mina bägge barn.

Innan jag anträdde resan, blef jag under rättad att min fader lemnat detta jordiska och bortgått till evigheten.

Härigenom blef sorgens kalk för mig ytterligare påfylld — jag gjöt härvid saknadens tårar och påminte mig tillika:

Lid dödlige, det är din lott;

Lid med tålmod, det är din heder.

Nu anträdde jag resan, och sedan jag vandrat genom åtskillige socknar och ödemarker, framkom jag till min svärfaders hus, beläget i Ulleröds socken, stora Bergsängsby vid Prässbo kyrka.

Klockan var 10 på aftonen då jag framkom. Under vägen hade det ena barnet med döden aflidit och blifvit begrafvit uti Strengnäs. Jag framkom således blott med ett barn uti det besynnerliga equipage, som under vägen ådragit sig allas uppmärksamhet.

När jag inkom i min svärfaders boning frågade jag, om jag kunde få hus öfver natten? Ja, jag vet icke, svarade min svärmoder, hvad jag derpå skall gifva för svar. Min man är

icke hemma och jag vågar ej lemna rum åt någon okänd.

Å, vi skola snart blifva bekanta, sade jag, bara vi få talas vid litet. Hvar är er man, frågade jag, är han bortrest, är han långt härifrån?

Nej, svarade hon, han är icke långt härifrån, blott 2 mil. Han har rest till en herrgård för att hälsa på en bekant.

Var god skicka efter honom, sade jag; ty jag är hitkommen för att tala med honom och med er.

Hvem är ni då, sade hon; ni skall säga hvem ni är, innan jag skickar efter min man.

Jag är resande ifrån Stockholm, svarade jag. Jag känner er son och jag vill säga något om hans affärer; men det kan icke ske förr än er man är närvarande.

Hvad säger ni, sade hon, känner ni min son, Skräddaren, som är boende i Stockholm?

Ja, svarade jag, jag känner både honom och hans hustru.

Jaså, sade hon, efter ni känner både min son och hans hustru, så skall jag genast skicka efter min man. Sätt er ned och hvila. Ni får bli qvar i natt.

Min svärfader hemkom dagen derpå kl. 8 på morgonen.

Jag gick genast emot honom, helsade och frågade huru det stod till.



God morgon! sade han, och såg på mig skarpt.

Jag yttrade: nu har ni fått en främmande gäst till eder boning, som ni aldrig kunde tro skulle besöka eder. Jag yppade nu, att jag var hans sonhustru samt tog barnet i handen, framledde det till honom och sade: här är eder sondotter. Jag har gått ifrån Stockholm 47 mil. Jag har sjelf gjort dessa hjul, som ni ser, under vaggan, för att derigenom kunna föra mina barn med mig. Ett af dessa barn har dött under vägen och det andra är det ni nu här ser.

Han sade: hur har du kunnat gå en så lång väg och dragit vaggan med dig?

Försynen, sade jag, som lättar alla bördor, har också genom skogar, dalar och ödemarker förhulpit mig till min svärfaders boning. Jag har under vägen arbetat ibland på herrgårdar, ibland hos bönder, för att förskaffa mig födan på ett hederligt sätt. Då jag samlat några 12-skillingar, har jag åter fortsatt resan.

Hvar har du legat om nättren och hvar har du haft herberge om dagarne, då du tröttnat att gå, frågade han.

Mest i skogar och på bergsklippor, svarade jag.

Hur har du vågat hålla dig i skogen, frågade han, har du intet varit rädd för vilddjur och röfvare?

Jag svarade: Gud har alltid varit min beskyddare under alla lifvets öden och derföre har jag icke eller varit rädd. Det värsta för mig under denna resa har varit, att jag icke hade någon supanmat; men jag var ej eller i detta fall rådlös. Sedan det ena barnet under vägen dött, fick jag öfverflöd med mjölk. Nu mjölkade jag mina egna bröst och bespisade dermed ej allenast det andra harnet, utan förtärde äfven sjelf deraf. Då törst plågade mig, sökte jag få vatten, blandade af mjölken deruti och drack. Brist på föda, hunger och nöd förmår menniskan till allt här i verlden.

Det går öfver mitt förstånd, sade min svärfader, huru en menniska på sådant sätt kan bibehålla lifvet och likväl se så bra och så gläder ut, som du min sonhustru gör.

Då svarade jag: om jag endast sörjde och grubblade, blefve tiden odräglig; utan jag måste draga mitt kors med tålmod, till dess Allmaktens Herre säger: det är nog!

Allt sedan jag blef gift med er son, eller i 6 år, har jag vandrat på tistel och törne, legat på hö och strö sedan han förstörde våra dunkläder, våra sängkläder, vårt allt, som vi hade förvärfvat oss. Nu är han död, nu är jag enka och just derföre har jag måst göra denna långa resa. Nu vill jag fråga: om han har något inne af sitt arf?

Nej,



Nej, svarade min svärfader, det tog han ut när han blef Mästare och bosatte sig i Uddevalla, och äfven köpte han en betydlig Cattunfabrik i Norrige och dertill behöfdes pengar.

Således, sade jag, har han icke mera kvar af sitt arf.

Nej, icke ett enda öre, sade han.

Jag får således vandra lika fattig hän, som hit, sade jag.

Ja, det lärer icke kunna hjelpas det, svarade han. Det enda jag kan göra, vore att taga flickan af dig.

Nej, svarade jag, det skall icke ske. Har vår Herre tagit 5 barn ifrån mig, så vill jag behålla det 6:te så länge den Allsmäktige det tillåter. Gud utser nog föda åt mig och barnet, fast min aflidne man satt mig uti en så svår belägenhet, att jag icke kan beskrifva det; men

Qvinnans öde det är gifvet  
Till mannens bihang under lifvet,  
Förbindningen uppå hans sår.  
Förgäten sedan de grott samman,  
Hon offret är.

Det enda jag nu eger, är en ren själ och stark tro. Hvad jag lider, emottager jag som en gåfva af den Allsmäktige, emedan lidandet förbättrar människan och är nyttigt för själen, hvilket är min fullkomliga öfvertygelse.

Min svärfader svarade: du har väl rätt mitt barn; men vi lefva ej allenast af tron, det måste vara andra moyenger till.

Det må vara huru det vill, sade jag; hvar och en blifver salig på sin tro. Nu beder jag blott om en ting: gif mig så mycket penningar, att jag må kunna resa till Stockholm, utan att behöfva draga vaggan härifrån på samma sätt, som hit.

Jag kan icke hjälpa det, svarade han. Jag måste göra alla barnen lika rätt. Om jag nu gäfve dig något, så skulle jag taga det ifrån de andre, och det går intet an.

Derpå gick jag ifrån min svärfader och talte först vid min svåger och sedan vid min svärmoder. Af den förre begärde jag låna 50 R:dr och af den senare 25; men allt var förgäfvat.

Nu vände jag mig åter till min svärfader och sade: efter ni alla äro lika hårda och edra hjertan lära vara af diamant, så får jag då beträda min återresa och öfverlemnar jag mig i Guds hand. Samma dag på eftermiddagen tog jag afsked af mina svärföräldrar, och med mitt barn i vaggan började jag min återvandring. Vid min afresa gäfvo de mig 2  $\frac{1}{2}$  smör, 3 kakor bröd, en half ost samt 2 R:dr i penningar. Se så, sade min svärfader, nu kan jag icke hjälpa dig vidare, utan du får arbeta under vägen och taga dig fram, som du kan.



Derpå började jag min vandring och kom till en Nämndeman, vid namn Nils Nilsson, uti Ulleröds socken. Hos honom begärde jag natthärberge, då han frågade hvem jag var. Jag visade honom mitt pass, hvarefter han sade: hvad ser jag väl, är ni sonhustru till Skräddaren Nils Hellbom i Bergsäng?

Ja, svarade jag.

Kommer ni derifrån, eller skall ni gå dit, frågade han.

Jag kommer nu derifrån, svarade jag, och berättade tillika mina öden och på hvad sätt jag vandrat ifrån Stockholm, samt huru jag blef mottagen af mina svärföräldrar.

Både Nämndeman och hans hustru började gråta och förundrade sig, att min svärfader, såsom en förmögen man, kunde så känslöst uppföra sig.

Af Nämndemannen och hans hustru blef jag på det hederligaste sätt emottagen och härbergerad. Då jag skulle anträda min resa derifrån, lät Nils Nilsson sin dräng skjutsa mig 1 1/2 mil på vägen, gaf mig 5 R:dr uti respengar samt tillsade sin hustru lägga så mycket mat i vaggan, som kunde rymmas.

Sedan jag bjudit ett ömt farväl åt detta goda folk, samt fått åka 1 1/2 mil, började jag nu min vandring till fots, hvarvid jag kom in på en okänd väg. Jag befann mig nu åter i ödemarken och vandrade på den obe-

kanta vägen till kl. 12 på natten, utan att kunna finna någon by. Nu måste jag laga mitt nattläger på ett högt berg, som låg bredvid en å, hvilken hade så starkt strömfall, att hvarken jag eller barnet den natten kunde sofva.

Ändteligen uppgick morgonrånaden, solen bestrålade de omkringliggande fälten och allt tillkännagaf, att den förtjusande midsommars-tiden var inne.

Trött af resan, måste jag passera en dag på det höga berget, och vid nattens annalkande samlade jag tillräckligt med mossa, hvaraf jag gjorde en bädd åt mitt barn, lade det deruti och betäckte dess hufvud med kläder, så att det icke skulle höra vattnets forssande, hvarest det godt somnade.

Derefter nedföll jag på berget och gjorde min bön till den Allsmäktige, då, efter ungefärligen en timmes tid, en klar röst från höjden tilltalade mig, just med dessa ord: "Drag ditt kors med tålmod, du skall få bröd till död-dagar."

Derefter somnade jag; och om morgonen då jag och mitt barn vaknade, lade jag det i vaggan, fortsatte resan, drog min börda nu mera lätt än förut, emedan den ljusliga rösten ifrån höjden tröstade, stödde och uppmuntrade mig.



Efter fortsatt resa ankom jag lyckligen till Stockholm, hvarest jag uppsökte en bekant fru, som höll värdshusrörelse, och bad henne gifva mig godt råd, huru jag hädanefter skulle taga mig fram.

Hon rådde mig att hålla värdshus.

Jag svarade: dertill fordras pengar och jag deremot har blott kläderne på kroppen. Inga möbler, ingenting. Det skulle blifva en rolig värdshusrörelse.

Det gör ingenting, sade hon. Jag känner en fru, som började blott med 1 kvarter bränvin, och nu sitter hon med eget hus och betydlig förmögenhet.

Om du vill börja i morgon, skall jag skaffa dig Traktörs-rättigheter, möbler, sängkläder och allt hvad du till rörelsen behöfver, samt ansvara för en månads hyra.

Jag följde hennes råd, och lånte mig 4 plåtar.

För 3 plåtar köpte jag ved och nu hade jag 1 plåt till förlag.

Nu köpte jag mig förlag och det bestod af 1 kvarter bränvin, 2 buteljer öl och 2 skorpor. Rummen voro mycket väl möblerade och flere vackra, målade bränvinsankare funnos äfven; men, ty värr! de voro alla tomma, de lågo blott som skyltar. Det var ett verklig lysande elände; men, tänkte jag för mig sjelf, man måste hålla god mine i elakt spel.

Nu öppnade jag min rörelse och genast inkommo 4 sjöfarande. De togo hvar sin sup och 1 butelj öl.

De betalte och gingo.

Åh, tänkte jag, nu börjar kommersen gå. Jag skickade genast och köpte 1 1/2 kvarter bränvin, 1 butelj öl och 2 skorpor.

Nu fick jag myror i hufvudet, då 5 spanmålsbärare inkommo och begärde hvar sin hel sup och 2 buteljer öl. Det gick väl för sig; men nu begärde de nytt lag. Så för tusan, tänkte jag, skall det nu blifva upptäckt, att mina granna ankare äro tomma, det skar mig i hjertat. Nu sade jag med en sorglig röst: jag har icke mera, mitt hela förlag var allt hvad ni nu förtärt.

En spanmålsbärare svarade då: huru kan ni börja hålla rörelse på sådant sätt. Der ligga ju så många vackra ankare, finnes icke bränvin på dem, så hvad f-n skola de ligga der före.

En annan sade, kanske ni icke vill gifva oss mera, emedan ni ser att vi äro arbetskarlar. Om vi gå hem och taga på oss en fin rock, kanske vi då få det vi begärt.

Nej, sade den tredje, här är icke fråga om fina rockar, här är det blott myntet som talar och att hafva fulla plånböcker.

Mina vänner, svarade jag, anse mig icke vara så dålig, att jag föraktar en grof rock och sätter värde på en fin, som ofta hyser



bofven och skälmen. Det är endast fattigdom, som hindrar mig att hafva tillräckligt förlag.

Nu togo spanmålsbärande del i mina öden, sammansköto 10 R:dr, bad mig köpa in mat och dricksvaror, då de ville samma dag, kl. 4 på e. m., återkomma och taga en Tysk besättning med sig, som låg i rättegång med sitt Rederi, och hvarigenom de trodde mig få bra afsättning.

Jag gjorde, som de sade. De kommo, och det blef ett muntert lefverne samt god inkomst för mig. Härigenom fick jag medel inköpa ett någorlunda förlag, afsättningen tilltog, allt gick väl och det tycktes, som det nu åter började dagas för mig.

Uti tacksamt minne skall jag alltid bibehålla Spanmålsbärandes välgörenhet emot mig.

Sedan jag med förmån drifvit denna rörelse 1 års tid, i hörnet af Skeppsbron och Skottgränden, samt förkofrat mig så, att min egendom åter började blänka för ögonen, anmälte sig en ny fästman, en Skomakaremästare vid namn Johan Löfstedt.

Den, som kommer i valet, kommer ock i qvalet. Så gick det äfven nu med mig.

Åtanken på mitt giftermål med Skräddaren Hellbom hade nu bordt afskräcka mig ifrån ny förening; men människan måste genomgå hvad henne är förelagdt; ty det är, som det heter:

Hvad ödet helst har förelagt  
 Ej orättvist, ej orättrådigt kalla,  
 En oomstörtlig enväldsmagt  
 Har stiftat lagarna för alla

Kort sagt, hvem lyda skall och hvem befalla  
 Sök ej att ändra dess beslut,

Qvinnan är, oagadt hon genomgått de  
 hårdaste öden, likväl svag och lätt förledd.

Löfstedt hade en god talförmåga och ett  
 lönande handtverk; hvilket allt verkade på  
 mig, så att jag gaf honom min hand och mitt  
 hjerta,

Vi ingingo äktenskap. Vi voro förenade  
 uti 10 år, då döden upplöste detta band.  
 Under den tid jag var i äktenskap förenad  
 med Löfstedt, genomgick jag de smärftfullaste  
 lidanden. Med tålmod undergick jag de hän-  
 delser mig träffade och för deras vidlyftighet  
 förbigår jag nu, att desamma här uppräknas.  
 Jag öfverlemnar dem åt glömskan och gör mig  
 sjelf denna förebråelse; hvad hade min son på  
 galejan att göra.

Uti detta äktenskap hade jag 8 barn,  
 hvaraf 7 äro döde och en son lefver.

Allt hvad jag genom arbete förvärfvat,  
 hade denne min man förstört. Jag var å nyo  
 utblottad på allt och måste derföre nu åter  
 börja på nytt.

Icke nog med de slag ödet mig tilldelat,  
 Mitt hjerta skulle ännu en gång blöda. Jag  
 blef underrättad, att min älskade moder lem-



nat detta jordiska. Uti sjelfva dödsstunden slog hennes ömma hjerta för mig. Innan hennes arbetsklocka visade den sista minuten, hade hon frågat efter mig och hon hade dödt med den öfvertygelse, att jag under resan till London blifvit förgången i vågorne.

Nu var jag fader- och moderlös. Nu var jag enka för andra gången. Nedtryckt af mångfaldiga bekymmer, hade erfarenheten öfvertygat mig, att lifvets vedervärdigheter lättas, då man har tillfälle yppa sitt hjerta för en verklig vän.

Det är sannt, att jag varit olyckligt gift 2:ne gånger; men mitt enkoår var nu tilländagånget, ett godt tillbud gjordes mig och jag ihogkom härvid:

Friskt lustigt mod hvart helst det bär,  
Blott Venus är oss trogen.

Jag emottog, såsom min ledare genom lifvet, en Under-Officer vid Arméens Flotta, Anders Johan Lundholm.

Kyrkans band förenade oss och med honom lefde jag ett gladt, sällt och lyckligt äktenskap uti 16 års tid. Härunder hade jag 8 barn, hvaruti tvillingar och dödfödde äro inberäknade.

Alla dessa barn äro med döden afgangne.

Min man och jag lefde de lyckligaste dagar; men den jordiska sällheten är så obeständig och glädjens dag så kort.

Jag fick röna sanningen af hvad Marcolfus sade åt Konung Salomo:

Blott palliativer på jorden här finnas;

Fullkomlig lycksalighet aldrig kan vinnas.

Ödet hade ännu förborgat ett hårdt slag för mig. Min man hade beslutat en angelägen resa. Han anträdde den, och då han skulle stiga ombord vid Munkbron, föll han i sjön. Han blef genast upptagen, men utan sansning. Han lefde väl i 8 dagar, men mål-lös.

Huru smärtande var icke detta för mig. Väl visste jag, att han utlånt pengar på flere håll, och betydliga summor; men, som han var mållös, kunde jag icke få någon under rättelse om vårt bos beskaffenhet. Han dog; jag stannade uti mörker och detta förorsakade att jag icke uppfick några fordringar, utan blef åter försatt i tryckande omständigheter. Den fastighet vi under 16 år hunnit förvärfva, jemte all vår lösa egendom, måste jag försälja.

Nu måste jag åter börja på nytt.

Stadd i denna belägenhet, fann jag att mina bekymmer skulle lättas, om jag antog det tillbud mig var gjordt, att träda i nytt gifte.

För 4:de gången ingick jag nu äktenskap med Coopvaerdi-Skepparen Anders Carlström.

Han ombestyrde sina göromål till sjös, och jag mina till lands.

Något pengar hade jag öfver utaf den försälde egendomen och derföre köpte jag mig en ny.



Nu började jag att bygga och detta gick alldeles kräftgången, som man säger.

Mina penningar gingo åt. Byggnaden måste fortsättas och för denna fortsättning kom jag i skuld på icke mindre än 8000 R:dr Banco. Detta var något ovanligt för mig, som icke var van att vara skyldig.

Jag började grubbla och sörja öfver den belägenhet jag iråkat; men jag tröstade mig dervid: att min värdshusrörelse drefs med ordentlighet; att den gentila kägelbana jag låtit bygga, frequenterades af mycket bättre personer och att jag således hade god förhoppning vänta en gynnande afsättning. Det förfelade ej eller, jag hade god rörelse och goda inkomster och det såg ut, som mina bekymmer nu försvunnit och jag tyckte sjelf, det jag stod på säkra fötter; men, hvad är väl menskliga lifvets lycka?

Lik minan, som hemligt undergräfves, hade äfven afunden, sveket, listen och bedrägeriet beredt min undergång och snart fann jag mig vara på obestånd till den grad, att lik en hemlig eld, som oförtänt utbryter, utan att kunna släckas, hade jag ingen annan utväg begagna, än att på en gång afstå all min egendom till mine Borgenärers förnöjande.

Visserligen var jag pröfvad af med- och motgång; men vid nära 60 års ålder är det mera påkostande bortgå från den egendom

på hvilken jag så träget arbetat, i afsigt att der kunna hafva en lugn hvilostad för kommande dagar; men jag påminde mig hvad poeten säger:

Knota ej, då du vid åldren lider:

Kom blott ihog de fordna ungdomstider.

Sedan jag fått detta hårda slag, utkom jag en dag på gatan, der jag råkade flere bekanta, som beklagade min olycka. Ledsen vid dessa smärtsfulla möten, ville jag undvika dem, och tog mig derföre en båt vid Rörstrands brygga, for ut på sjön och lät landsätta mig på söder.

Ditkommen, gick jag till en bekant fru och begärde af henne få härberge till dess jag medhann reparera lidna förluster.

Med vänskapens gästfrihet lemnade hon mig både rum och mat.

Min man begaf sig nu på sjöresa och blef borta omkring 2:ne år.

Jag deremot fortsatte min resa på det stora världshafvet, ibland för med-, men mesta delen för motvind.

Min man for åter bort; hemkom efter 1 års förlopp, hvarvid vi råkades på landet, då jag förnyade med honom den gamla kärleken, nu måhända starkare, än förr.

Min man medgaf, att min tro varit stark och att Försynen välsignat mitt arbete och lönat mina företag.

Han har sedermera förklarad, att hans hjerta aldrig förut varit så öppet för mig, som nu.



Sedan Försynen välsignat min mans företag och han befinner sig uti goda vilkor, kan jag således anse mig hafva genom detta 4:de giftermål råkat uti en lycklig belägenhet. Vi lefva nöjde å ömse sidor.

Sedan jag fått rangerat mina ekonomiska affärer, beslöt jag å nyo börja med värdshusrörelse.

Denna rörelse öppnade jag vid Skeppsbron 1838, uti samma hus der så kallade Gamla Rejsens varit.

Detta utländska värdshus blef kalladt London.

Hållningen deraf var visserligen icke öfverensstämmande med min ålder; ty mångfaldiga obehagliga uppträden inträffade snart sagdt dagligen, och denne befattning, uti alldeles motsatt förhållande emot hvad jag förut var van, föreföll mig högst fatiguerande och min man förklarade sitt stora missnöje deröfver, att jag emottagit den och yttrade, det jag, som gammal, icke borde dermed befatta mig och att, efter hans öfvertygelse, jag, som förut haft en sällsynt god arbetsförmåga, nu mera vore oförmögen förestå denna värdshusrörelse.

Jag svarade honom: ja, du har rätt min vän, jag gillar din anmärkning; men kom ihåg de svåra sår jag fick på Rörstrandsgatan, då fastigheten med den goda kägelbanan försåldes för mine Borgenärer, och jag måste gå ifrån

denna egendom, utblottad på allt. Säg mig, min vän, huru jag skall kunna bota dessa sår, att de icke blifva obotliga? Tiderna äro ombylliga och man måste skicka sig derefter. Om jag nu försakar detta tillfälle, så har jag ingen utväg kunna förnöja mina fordringsegare, som är min högsta åstundan. Deremot, om jag fortsätter denna rörelse, kan jag godtgöra mina skulder och ändock hafva en tarflig bergning på min ålderdom. Och kom ihåg, min vän, att nu för tiden heter det: förtjenst och pengar; men kan du komma i den ställning, att du kan betala min skuld, och att vi sedan kunna lefva bekymmerfria dagar med nödig utkomst, då vill jag gerna öfvergifva denna värdshusrörelse och följa dig.

Se der min vän har du nu de skäl, som förmått mig emottaga detta värdshus.

Min man gillade dessa skäl. Vi togo ett ömt afsked af hvarandra och han anträdde åter en sjöresa.

Sedermera flyttades värdshuset London till Huset N:o 2 i Kråkgränden, också vid Skeppsbron.

Här idkar jag nu detta värdshus.

Jag hyser den öfvertygelsen, att jag icke haft någon möda ospard för att gå hvar och ens önskan till mötes, som behagat besöka detta värdshus.



Innan jag slutar beskrifningen om mina besynnerliga öden, vill jag anföra en serdeles händelse. Den består deruti:

Under all min lefnad har jag sorgfälligt sökt vandra på redlighetens och sanningens väg. Jag har alltid burit afsky för tjufvar och skälmar, och i sådant fall har jag på allt möjligt sätt gått Kongl. Polis-Kammaren till mötes med hvarjehanda upplysningar.

Min ifver i detta fall har gått till den grad, att jag låtit arresteras mig, för att derigenom förskaffa Polisen nödige upplysningar, som de, utom mitt biträde, måhända aldrig erhållit.

För mitt outtröttliga nit har jag af Polisens vördade Styresmän erhållit belöning och tyckte mig uti denna belägenhet, samt enär jag icke ondt gjort, ej eller hafva att frukta för något, helst mitt valspråk alltid varit: Gör rätt och sky för ingen; men t. f. Polismästaren Hultberg, som föraktade Lagen, föraktade Konungens egna bud och befallningar, icke åttlydde Öfver-Domaren och som tycktes vara så förargad på snart sagdt hela mennisko-släktet, han skulle äfven utbryta sin illska på mig; ty den skyldiga och den oskyldiga voro för honom lika och hans själ gladdes, då han genom band och bojor, genom fängelse och prygel kunde pina den oskyldiga påtaga sig brott. Han, denne grymme, denne hårde och



denne känslolöse man ville äfven förskaffa mig ibland brottslingarnes antal, och derföre lät han i Augusti månad 1839, uti min bostad i Kråkgränden, anställa flere visitationer, under föregifvande, att tillvarataga tjufgods, som angifvits der vara undangömdt. Nu borttogs kläder, duktyg m. m.; och icke nog dermed, utan på en utom Skans tull belägen, mig tillhörande egendom gjordes ny visitation, då mitt silfver mig frántogs.

Derefter anställdes förhör i Polisen, då jag var nära att förlora friheten; men den närvarande Stads-Fiskalen var en erfaren, stadig, hederlig och aktningsvärd man.

Jag redovisade för allt, som från mig blifvit tagit; målet förvisades till Domstolen och Kongl. Svea Hof-Rätt har, genom Utslag, bortkastat den svarta slöja, hvarunder Herr Hultberg sökte begrafva min välfärd och mitt anseende.

Väl har jag genom Kongl. Hof-Rättens Utslag blifvit försatt i en klar och oskuldsfull dag; men det sår Herr Hultberg gaf mig, kan icke läkas på denna sidan grafven.

Icke endast jag, utan så många, så många andra hafva störtat för hans våldsamma behandling.

Huru många, höga och låga, rika och fattiga, unga och gamla hafva icke klagat öfver

Herr



Herr Hultberg, dels hos Justitiæ-Ombudsman-  
nen, dels hos Justitiæ-Canzleren och dels i  
Svea Hof-Rätt?

Väl hade varit om Herr Hultberg, innan  
han blef Polismästare, efterkommit Syrachs ord:  
Min son, låt lära dig vishet ifrån ungdomen,  
så varder en förständig man af dig. Då hade  
icke så många fallit ett olyckligt offer för  
Herr Hultbergs gränslösa magt, då hade icke  
fängelserna gifvit genljud af de olyckligas suc-  
kar öfver Herr Hultbergs despotiska förfarande  
och då hade han icke varit lika benägen in-  
kasta menniskor i fängelset, som slagaren in-  
kastar boskapen uti slagarhuset.

Lyckligtvis uppgick den efterlängtade da-  
gen, då också Herr Hultberg föll och hans  
magt tog slut.

Denna dag borde, så länge verlden står,  
ärligen firas till åminnelse af frihetens åter-  
fående och hvarvid äfven denna Psalm borde  
sjungas: O! Gud, vi låfve Dig!

Märkvärdigt var, att natten före den dag  
visitationen hos mig skedde, drömde jag att  
alla mina möbler voro förskingrade; men att  
de, då en stark smäll skedde, åter kommo i  
sitt förra skick.

Männe icke detta kan tillämpas på Kongl.  
Svea Hof-Rätts rättvisa Dom?

Se så, min läsare! här har du nu de märkvärdigaste händelser af min lefnad. Visserligen finnas många, som också klandra mig, och dessa hänvisar jag till det gamla ordspråket, som säger:

Den, som vill klandra mig och mitt,  
Han gånge först hem till sitt.  
Finner han intet fel hos sig,  
Så komme igen och straffe mig.

Jag inser huru farlig världen är och bliver för de unga plantor, som nu växa upp. Jag vänder mig därför till alla Husfäder och beder: Kasta en skarp blick på edra söner, på edra döttrar och på edra tjenare.

Låt icke fåfängan, flärden, högmodet, gyckleriet och lasten förstöra dem.

Sköt dessa telningar med sorgfällig omsorg, så att de för kommande dagar må bära god frukt och vattna edra grafvar med tacksamhetens tårar.

Sköt edra barn så, att de måtte växa såsom pilträäd vid vattubäcken, såsom ceder på Libanon.

Då skall din son framträda på verldsbanan med kärlek för religion och dygd, sparsamt och nogräknad, samt stödja och underhålla sitt fädernesland.

Då skall din dotter icke uppoffra sina dagar endast åt nöjena, flärden och högmodet, utan hon skall framträda på verldsbanan för



att förljufva sin mans dagar, med omsorg sköta sitt hushåll, icke vara okunnig om något eller intet finnes uti köket, skafferiet och källaren; hvilket nu, beklagligt nog, ofta händer och som undergräfver mannens välstånd. Hon skall vårda sina barn och lära dem den svåra, den tunga och den ansvarsfulla pligten, att uppfylla en husmoders alla skyldigheter, och belöningen njuter hon uti en öm mans omvårdnad samt lydiga och arbetsamma barns tacksamhet.

Mottagen dessa råd, härflytande från ett ärligt, godt och välmenande hjerta; och veten att de äro grundade på en lång erfarenhet, den bästa läromästare tiden äger.

Farväl min läsare! Lef lyckligt!

Jag är kommen till den ålder, att min arbetsklocka, kanske snart nog, slår det sista slaget. Jag går emedlertid mina återstående öden med lugn till mötes; ty

Det finnes, så hviskar mitt hjerta,  
 En fristad från oro och smärta,  
 En hamn att bevara min båt; :|:  
 Der stormarne icke mer rasa,  
 Der åskmolnen mista sin fasa,  
 Der hamnen är utan försåt. :|:

Den hamnen, den hamnen är grafven  
 Bort om de omätliga hafven,  
 Belägen på oupptäckt strand. :|:  
 Från den syns ej seglarn tillbaka,  
 Så ljuf är den hvilan att smaka,  
 Så sött är det okända land. :|:

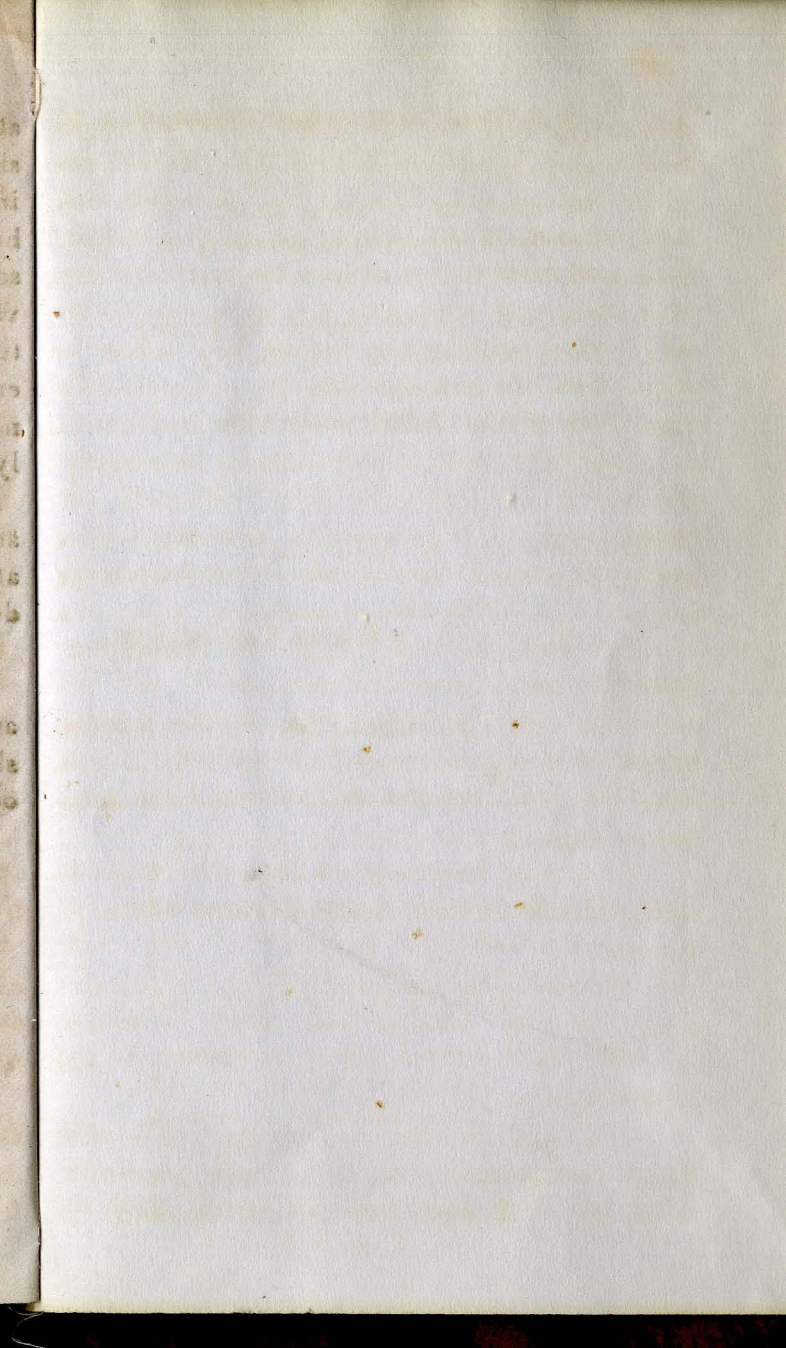
För den, hvilken sorgerna trycka,  
 Som klagar på öde och lycka,  
 Är vägen så lång, så lång dit. :|:  
 För nöjets och vällustens söner,  
 För den hvilken glädjen bekröner,  
 Är hamnen blott närmare hit. :|:

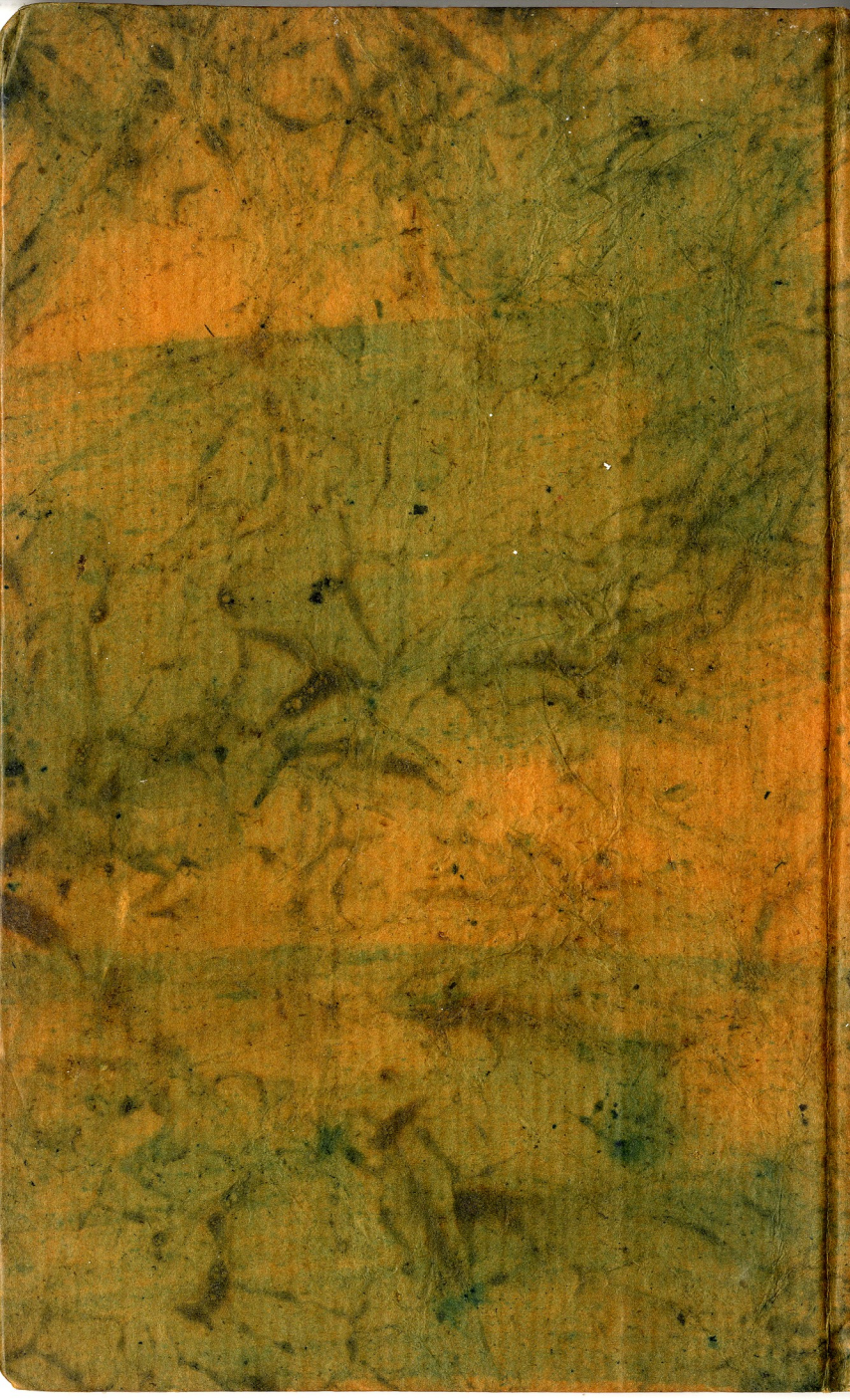
Och förr än den hamnen jag hinner,  
 Visst tusende stormar jag finner,  
 Som slita mitt segel i tu. :|:  
 En enda har magt till att styra  
 Min båt emot vågornas yra,  
 Och denna dess styrman är Gud.

*Stockholm den 16 Mars 1841.*

**Anna Carlström.**









Rörande Anna Carlström, f. Wickberg, 1780.

Ur polisens diarium 28/2 1839.

Forsberg m.fl. hafva kallat Skomakaren Jonas Öman och Skräddare Gesällerne L.P. Lundgren och Andersson, för det de öfverfallit och slagit krögerskan Anna Carlström samt hos henne fört oljud.

Ur polisens diarium 9/8 1839.

Thomasson och Fröberg hafva kallat Näringsidkerskan Anna Carlström, boende vid Kråkgränden och dennes son, Sergeanten Carl Johan Leufstedt, för det de innehaft en mängd silfver samt andre persedlar, för åtkomst hvartill de icke kunde göra nöjaktig redo. (den 7/9 remitt. till Stadsens Kämnersrätt, men jag har inte hittat något om rättegången under 1839).

Ur Sthlms Dagblad 12/8 1839.

Hos en änka vid namn Anna Carlström, vilken innehar krognärings rättigheter och är boende i huset n:o 2 vid Kråkgränden, har, uppå förekomna anledningar, husvisitation blivit anställd, därvid av vederbörande polisbetjente anträffats en större mängd bordssilver och andra pjäser av guld och silver. Som alla dessa effekter voro försedda med olika ägares namnstämplor har änkan Carlström varit till förhör i Poliskammaren uppkallad, därvid hon föregivit, att allt det hos henne såsom misstänkt anhållne gods, vore lagligen åtkomne, dels genom köp å auktioner, dels ock från längre tider tillbaka henne tillhört; men då änkan Carlström gjordes uppmärksam därpå att hon icke för lång tid tillbaka råkat i sessionstillstånd samt att hennes egendom således borde vara till borgnärers förnöjelse avträdd, förklarade hon det de silverpjäser, vilka icke blivit uti hennes stat upptagne, för henne ägde synnerligt pretium affectionis, när de voro gåvor utav hennes avlidne männer (hon har nämligen haft 3 à 4 sådane) och att hon därför undanhållit dem vid uppgiften av sitt bo. Flere besvärande omständigheter, ehuru ännu ingen bevisning om olovlig åtkomst av godset, hava väl emot änkan Carlström förekommit, och målet är, för vidare upplysningars anskaffande, uppskjutet till nästa dag.

Ur Dopbok för Nikolai

15/1 1813 Carl Johan Löfstedt. Föräldrar: Skomakaren Johan Löfstedt och hustru Anna Wickberg.



Börande Anna Carlström, f. Nyberg, 1730.

Ur kyrkboken för Enskede församling, 1840.

Enskede rote, G r u n d s b o r g. en Johan Öman och Skräddare Johan Löfstedt, C.J., gift med Anna Brita Quistberg, f. 1807, från Härnösand (Lagligen skild från sin man 1840 på grund av horsbrott.)

Ur mantalslängden för Stadens Inre och Östra delar 1840.

Carlström Anna, skepparehustru, boende Kråkgränden N:o 2, kv. Marsyas. Idkar krogen nr 322. Sjöcapt.Hustru, min man borgare i Umeå. (Hon har här antecknat 12 kvinnliga anställda jämte en gosse. Hennes handstil är vacker och kraftfull och tyder onekligen på en viss skolning. )

Mera kan jag väl knappast få fram om madame Carlström. Egendomen var förmodligen bara ett hus i Grundsberg. I A.Tidners Palats och kåkar står det: Grundsberg, vid Skanstull, fordom bebott av arbetsfolk, var också ett tillhåll för mindre väl kända personer. Det inköptes 1845 av handlanden Olof Nyberg, som ägde den närbelägna egendomen Eriksdal.

Tidner har också en karta där Grundsberg är utsatt. Enligt vad jag förstår låg det just där den nuvarande kanalen går fram.

Hälsningar

*Uua*

13/1 1813 Carl Johan Tidner. Förälskar: Skomakaren Johan Löfstedt och hustrun Anna Wickström.